

OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE DO 16 ROKU ŻYCIA

Akt prawny	Ulga i uprawnienie	Osoba uprawniona
Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (tekst jedn. Dz. U. 2020 r., poz. 111 ze zm.)	Zasiłek rodzinny	Przysługuje gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności. Jego przyznanie uzależnione jest od dochodu. Wysokość zasiłku rodzinnego wynosi miesięcznie: 1) 95,00 zł na dziecko w wieku do ukończenia 5. roku życia; 2) 124,00 zł na dziecko w wieku powyżej 5. roku życia do ukończenia 18. roku życia.
	Dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	Przysługuje matce lub ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka, jeżeli dziecko pozostaje pod jego faktyczną opieką nie dłużej jednak niż przez okres 72 miesięcy kalendarzowych.
	Dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka	Przysługuje samotnie wychowującym dziecko matce lub ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka, jeżeli nie zostało zasądzone świadczenie alimentacyjne na rzecz dziecka od drugiego z rodziców dziecka ponieważ: 1) drugi z rodziców dziecka nie żyje; 2) ojciec dziecka jest nieznany; 3) powództwo o ustalenie świadczenia alimentacyjnego od drugiego z rodziców zostało oddalone. Dodatek przysługuje w wysokości 273 zł.
	Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka	Przysługuje matce lub ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka, a także osobie uczącej się

		na pokrycie zwiększonych wydatków związanych z rehabilitacją lub kształceniem dziecka w wieku do ukończenia 16. roku życia. Dodatek przysługuje miesięcznie w wysokości: 1) 90,00 zł na dziecko w wieku do ukończenia 5. roku życia; 2) 110,00 zł na dziecko w wieku powyżej 5. roku życia do ukończenia 24. roku życia.
	Dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	Przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka lub osobie uczącej się w wysokości 113 zł.
	Zasiłek pielęgnacyjny	Niepełnosprawnemu dziecku w wysokości 215,84 zł miesięcznie.
	Specjalny zasiłek opiekuńczy	Przysługuje osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. <i>Kodeks rodzinny i opiekuńczy</i> ciąży obowiązek alimentacyjny, a także małżonkom, jeżeli: 1) nie podejmują zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub 2) rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o niepełnosprawności. Wysokość zasiłku to 620,00 zł miesięcznie. Wypłata świadczenia jest uzależniona od dochodu.
	Świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej	przysługuje: 1) matce albo ojcu, 2) opiekunowi faktycznemu dziecka, 3) osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. <i>o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej</i> ,

		4) innym osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. <i>Kodeks rodzinny i opiekuńczy</i> ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności - jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.
Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jedn. Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 ze zm.)	Zasiłek okresowy	Przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego: 1) osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej; 2) rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny.
	Usługi opiekuńcze; specjalistyczne usługi opiekuńcze	Przysługują osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych. Mogą być przyznane również osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić.
	Poradnictwo specjalistyczne	Poradnictwo w szczególności prawne, psychologiczne i rodzinne,

		jest świadczone osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód. Poradnictwo rodzinne obejmuje problemy funkcjonowania rodziny, w tym problemy opieki nad osobą niepełnosprawną, a także terapię rodzinną.
Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (tekst jedn. Dz. U. z 2021, poz. 2021)	Dodatkowa powierzchnia mieszkalna o 15 m ²	Przysługuje, gdy powierzchnia użytkowa lokalu mieszkalnego nie przekracza normatywnej powierzchni o więcej niż: 1) 30% albo 2) 50% pod warunkiem, że udział powierzchni pokoi i kuchni w powierzchni użytkowej tego lokalu nie przekracza 60%, jeżeli w lokalu mieszkalnym zamieszkuje osoba niepełnosprawna poruszająca się na wózku inwalidzkim lub osoba niepełnosprawna, której niepełnosprawność wymaga zamieszkiwania w oddzielnym pokoju.
Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (tekst jedn. Dz. U. z 2021 r., poz. 1082 ze zm.)	1. Zapewnienie niepełnosprawnym dzieciom pięcioletnim i sześciioletnim bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu do najbliższego przedszkola, oddziału przedszkolnego w szkole podstawowej, innej formy wychowania przedszkolnego lub ośrodka rewalidacyjno-wychowawczego. 2. Zapewnienie uczniom niepełnosprawnym, bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu do najbliższej szkoły podstawowej, a uczniom z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją, z	Przysługuje niepełnosprawnym dzieciom.

	niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym - także do najbliższej szkoły ponadpodstawowej, do końca roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym uczeń kończy 21. rok życia;	
Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (tekst jedn. Dz. U. z 2021 r., poz. 450 ze zm.)	Osoba niepełnosprawna legitymująca się kartą parkingową może nie stosować się do niektórych znaków drogowych dotyczących zakazu ruchu lub postoju, w zakresie określonym przepisami o których mowa w art. 7 ust. 2.	Kartę parkingową wydaje się osobie niepełnosprawnej, która nie ukończyła 16 roku życia mającej znacznie ograniczone możliwości samodzielnego poruszania się.
Ustawa z dnia 13 lipca 2006 r. o dokumentach paszportowych (tekst jedn. Dz. U. z 2022 r., poz.197)	50% ulga w opłacie za wydanie paszportu	Przysługuje osobom niepełnosprawnym w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. <i>o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych</i> .
Ustawa z dnia 23 listopada 2012 r. Prawo pocztowe (tekst jedn. Dz. U. z 2020 r., poz. 1041 ze zm.)	Zapewnienie osobom niepełnosprawnym dostępu do usług powszechnych przez: 1) organizację pracy placówek pocztowych umożliwiającą osobom poruszającym się za pomocą wózka inwalidzkiego korzystanie z usług świadczonych przez te placówki; 2) tworzenie w placówkach pocztowych odpowiednio oznakowanych stanowisk obsługi osób niepełnosprawnych; 3) umieszczanie nadawczych skrzynek pocztowych w sposób i w miejscu umożliwiającym korzystanie z nich	Przysługuje osobom niepełnosprawnym

	osobie niepełnosprawnej, poruszającej się za pomocą wózka inwalidzkiego, w szczególności nadawczych skrzynek pocztowych instalowanych w placówce pocztowej lub na nieruchomości użytkowanej przez tę placówkę; 4) doręczanie osobom: a) z uszkodzeniem narządu ruchu powodującym konieczność korzystania z wózka inwalidzkiego, b) niewidomym lub ociemniałym - na ich wniosek i bez pobierania dodatkowych opłat, przesyłek listowych, przesyłek rejestrowanych, w tym przesyłek z zadeklarowaną wartością oraz kwot pieniężnych określonych w przekazach pocztowych, z pominięciem oddawczej skrzynki pocztowej oraz bez konieczności odbierania przesyłki w placówce pocztowej; 5) przyjmowanie od osoby niepełnosprawnej w miejscu jej zamieszkania prawidłowo opłaconej przesyłki pocztowej niebędącej przesyłką rejestrowaną.	
Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (tekst jedn. Dz. U. z 2021 r., poz. 1128 ze zm.)	Odliczenia od dochodu wydatków na cele rehabilitacyjne oraz wydatków związanych z ułatwieniem wykonywania czynności życiowych, poniesionych w roku podatkowym przez podatnika	Osobom niepełnosprawnym lub podatnikowi, na którego utrzymaniu są osoby niepełnosprawne

	będącego osobą niepełnosprawną lub podatnika, na którego utrzymaniu są osoby niepełnosprawne. Za wydatki uważa się wydatki poniesione na: 1) adaptację i wyposażenie mieszkań oraz budynków mieszkalnych stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności; 2) przystosowanie pojazdów mechanicznych do potrzeb wynikających z niepełnosprawności; 3) zakup, naprawę lub najem wyrobów medycznych wymienionych w wykazie wyrobów medycznych określonym w przepisach wydanych na podstawie ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o <i>refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych</i> oraz wyposażenia umożliwiającego ich używanie zgodnie z przewidzianym zastosowaniem, z wyjątkiem pieluchomajtek, pieluch anatomicznych, chłonnych majtek, podkładów i wkładów anatomicznych; 4) zakup, naprawę lub najem indywidualnego sprzętu, urządzeń i narzędzi niezbędnych w rehabilitacji oraz ułatwiających wykonywanie czynności	
--	---	--

	życiowych, stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności, oraz wyposażenia umożliwiającego ich używanie zgodnie z przewidzianym zastosowaniem, z wyjątkiem sprzętu gospodarstwa domowego; 5) pieluchomajtki, pieluchy anatomiczne, chłonne majtki, podkłady, wkłady anatomiczne, w kwocie nieprzekraczającej w roku podatkowym 2280 zł; 6) zakup wydawnictw i materiałów (pomocy) szkoleniowych, stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności; 7) odpłatność za pobyt na turnusie rehabilitacyjnym; 8) odpłatność za pobyt w zakładzie leczenia uzdrowiskowego, zakładzie rehabilitacji leczniczej, zakładzie opiekuńczo-leczniczym, zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym; 9) odpłatność za pobyt opiekuna osoby niepełnosprawnej zaliczonej do I grupy inwalidztwa lub dzieci niepełnosprawnych do lat 16, przebywającego z osobą niepełnosprawną na turnusie rehabilitacyjnym, w zakładzie leczenia uzdrowiskowego lub zakładzie rehabilitacji leczniczej;	
--	--	--

	10) odpłatność za zabiegi rehabilitacyjne lub leczniczo-rehabilitacyjne; 11) utrzymanie psa asystującego, o którym mowa w ustawie o rehabilitacji zawodowej, w kwocie nieprzekraczającej w roku podatkowym 2280 zł; 12) opiekę pielęgniarską w domu nad osobą niepełnosprawną w okresie przewlekłej choroby uniemożliwiającej poruszanie się; 14) opłacenie tłumacza języka migowego; 15) kolonie i obozy dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej oraz dzieci osób niepełnosprawnych, które nie ukończyły 25. roku życia; 16) leki, o których mowa w ustawie z dnia 6 września 2001 r. <i>Prawo farmaceutyczne</i> w wysokości stanowiącej różnicę pomiędzy faktycznie poniesionymi wydatkami w danym miesiącu a kwotą 100 zł, jeżeli lekarz specjalista stwierdzi, że osoba niepełnosprawna powinna stosować stale lub czasowo te leki; 17) odpłatny przewóz dzieci niepełnosprawnych do lat 16 - również innymi środkami transportu niż karetką transportu sanitarnego, 18) używanie samochodu osobowego, stanowiącego własność (współwłasność)	
--	---	--

	osoby niepełnosprawnej lub podatnika mającego na utrzymaniu osobę niepełnosprawną albo dziecko niepełnosprawne, które nie ukończyło 16. roku życia - w wysokości nieprzekraczającej w roku podatkowym kwoty 2280 zł; 19) odpłatne przejazdy środkami transportu publicznego związane z pobytem: a) na turnusie rehabilitacyjnym, b) w zakładach leczenia uzdrowiskowego, zakładzie rehabilitacji leczniczej, zakładzie opiekuńczo-leczniczym, zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym; c) na koloniach i obozach dla dzieci i młodzieży, d) opiekuna osoby niepełnosprawnej zaliczonej do I grupy inwalidztwa lub dzieci niepełnosprawnych do lat 16, przebywającego z osobą niepełnosprawną na turnusie rehabilitacyjnym lub w zakładzie leczenia uzdrowiskowego, lub zakładzie rehabilitacji leczniczej.	
Ustawa z dnia 16 grudnia 2010 r. o z dnia 20 czerwca 1992 r. o uprawnieniach do	1) 37% przy przejazdach środkami <i>publicznego transportu zbiorowego</i> kolejowego oraz autobusowego, na	Przysługuje: 1) dzieciom i młodzieży dotkniętej inwalidztwem lub niepełnosprawnością, na podstawie biletów jednorazowych lub

ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r., poz. 295)	podstawie biletów jednorazowych lub miesięcznych imiennych, są uprawnione osoby niewidome, jeśli nie są uznane za osoby niezdolne do samodzielnej egzystencji. 2) 37% przy przejazdach środkami <i>publicznego transportu zbiorowego</i> kolejowego w pociągach innych niż osobowe oraz autobusowego w komunikacji innej niż zwykła, na podstawie biletów jednorazowych, są uprawnione osoby niezdolne do samodzielnej egzystencji 3) 49% przy przejazdach środkami <i>publicznego transportu zbiorowego</i> kolejowego w pociągach osobowych oraz autobusowego w komunikacji zwykłej, na podstawie biletów jednorazowych, są uprawnione osoby niezdolne do samodzielnej egzystencji 4) 51% przy przejazdach środkami <i>publicznego transportu zbiorowego</i> kolejowego w pociągach innych niż osobowe oraz autobusowego w komunikacji innej niż zwykła, na podstawie biletów jednorazowych lub imiennych miesięcznych, są uprawnione osoby niewidome uznane za niezdolne do samodzielnej egzystencji. 5) 78% ulgi przy przejazdach środkami publicznego transportu zbiorowego kolejowego oraz autobusowego. 6) 93% przy przejazdach środkami <i>publicznego transportu zbiorowego</i> kolejowego w pociągach osobowych oraz	miesięcznych imiennych; 2) opiekunom lub przewodnikom - należy przez to rozumieć jedną osobę pełnoletnią, a w przypadku przewodnika osoby niewidomej - osobę, która ukończyła 13 lat, albo psa – przewodnika, na podstawie biletów jednorazowych. Uprawnienie to obejmuje przejazd z miejsca zamieszkania lub miejsca pobytu do przedszkola, szkoły, szkoły wyższej, placówki opiekuńczo-wychowawczej, placówki oświatowo-wychowawczej, specjalnego ośrodka szkolno-wychowawczego, specjalnego ośrodka wychowawczego, ośrodka umożliwiającego dzieciom i młodzieży spełnianie obowiązku szkolnego i obowiązku nauki, ośrodka rehabilitacyjno-wychowawczego, domu pomocy społecznej, ośrodka wsparcia, zakładu opieki zdrowotnej, poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej, a także na turnus rehabilitacyjny - i z powrotem.
--	--	---

	autobusowego w komunikacji zwykłej, na podstawie biletów jednorazowych lub miesięcznych imiennych, są uprawnione osoby niewidome uznane za niezdolne do samodzielnej egzystencji. 7) 95% przy przejazdach środkami publicznego transportu zbiorowego kolejowego oraz autobusowego, na podstawie biletów jednorazowych, jest uprawniony przewodnik lub opiekun towarzyszący w podróży osobie niewidomej albo osobie niezdolnej do samodzielnej egzystencji.	
Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie określenia rodzajów zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	Finansowanie w części lub całości następujące rodzaje zadań: 1) sport, kultura, rekreacja i turystyka osób niepełnosprawnych; 2) zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów; 3) likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych; 4) rehabilitacja dzieci i młodzieży; 5) szkolenie i przekwalifikowanie osób niepełnosprawnych; 6) usługi tłumacza języka migowego lub tłumacza-przewodnika.	Osobie niepełnosprawnej stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności

Uchwała nr 406/XXIV/2020 Rady Miasta Rybnika z dnia 25 czerwca 2020 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie przyjęcia regulaminu przewozu osób, bagażu lub zwierząt w komunikacji miejskiej organizowanej przez Zarząd Transportu Zbiorowego w Rybniku	Uprawnienia do jednorazowych i okresowych przejazdów bezpłatnych	Uczniowie (w rozumieniu ustawy o systemie oświaty) posiadający orzeczenie o niepełnosprawności na trasie z miejsca zamieszkania lub pobytu do placówki w ramach prowadzonych zajęć i z powrotem – na podstawie „e-Karty” imiennej wydanej na podstawie legitymacji (szkolnej) lub innego dokumentu wystawionego przez właściwy organ lub instytucję, na okres wskazany w tym dokumencie oraz rodzice i opiekunowie tych dzieci na podstawie „e-Karty” imiennej wydanej na podstawie ważnego dokumentu wystawionego przez właściwy organ lub instytucję na okres wskazany w tym dokumencie
Uchwała nr 857/LII/2018 Rady Miasta Rybnika z dnia 8 listopada 2018 r. w sprawie uchwalenia regulaminów korzystania z wyznaczonych ogólnodostępnych miejsc postojowych położonych poza drogami publicznymi w Rybniku	Zwolnienie z opłat za postój na parkingach na podstawie karty zbliżeniowej, której nadano uprawnienia do bezpłatnego parkowania.	Osobie niepełnosprawnej legitymującej się „kartą parkingową dla osób niepełnosprawnych” a także osobom dokonującym przewozu osób niepełnosprawnych za okazaniem dokumentu potwierdzającego uprawnienia nieodpłatnego parkowania. Dokument (kartę zbliżeniową wydają na wniosek Rybnickie Służby Komunalne)